

Media ja lehdistö

Unionin yleinen tuomioistuin
LEHDISTÖTIEDOTE nro 85/21
Luxemburgissa 19.5.2021

Tuomio asiassa T-465/20
Ryanair v. komissio (TAP; Covid-19)

Komission päätös, jolla Portugalin TAP-lentoyhtiön hyväksi myöntämä tuki todetaan sisämarkkinoille soveltuvaksi, kumotaan perustelujen puutteellisuuden vuoksi.

Kumoamisen vaikutuksia (muun muassa tuen takaisinperintä) kuitenkin lykätään uutta päätöstä odotettaessa

Portugali ilmoitti kesäkuussa 2020 komissiolle valtiontuesta Transportes Aéreos Portugueses SGPS SA -nimiselle lentoyhtiölle (tuensaaja), joka on TAP Air Portugalin emoyhtiö ja omistaa sen kaikki osakkeet. Ilmoitettu tuki, jonka enimmäismäärä on 1,2 miljardia euroa, koskee lainasopimusta, jonka ovat tehneet Portugali luotonantajana, TAP Air Portugal lainanottajana ja tuensaaja takauksen antajana. Portugali pyrki tällä toimenpiteellä pitämään tuensaajan toiminnassa kuuden kuukauden ajan heinäkuun 2020 ja joulukuun 2020 välisenä aikana.

Komissio katsoi, että ilmoitettu tuki on SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea ja arvioi sen soveltuvuutta sisämarkkinoille erityisesti SEUT 107 artiklan 3kohdan c alakohdan¹ ja valtiontuesta rahoitusalan ulkopuolisten vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseen ja rakenneuudistukseen annettujen suuntaviivojen² valossa. Komissio totesi 10.6.2020 antamallaan päätöksellä asianomaisen toimenpiteen sisämarkkinoille soveltuvaksi.³

Euroopan unionin yleisen tuomioistuimen laajennettu kymmenes jaosto hyväksyi Ryanair-lentoyhtiön nostaman kanteen, jossa vaadittiin kyseisen päätöksen kumoamista, mutta lykkäsi kumoamisen vaikutuksia siihen asti, kunnes komissio tekee uuden päätöksen. Unionin yleinen tuomioistuin täsmentää tuomiossaan komission perusteluvollisuuden laajuutta silloin, kun se toteaa vaikeuksissa oleville yrityksille myönnettävää tukea koskevien suuntaviivojen mukaisesti, että konserniin kuuluvalle yhtiölle myönnetty tuki soveltuu sisämarkkinoille SEUT 107 artiklan 3kohdan c alakohdan nojalla.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

Ryanair vetosi kumoamiskanteensa tueksi erityisesti siihen, että komissio on laiminlyönyt perusteluvollisuutensa, koska se ei ole esittänyt syitä, joiden perusteella ilmoitetun toimenpiteen voitaisiin katsoa soveltuvan sisämarkkinoille.

Tältä osin unionin yleinen tuomioistuin täsmentää aluksi, että vaikeuksissa oleville yrityksille myönnettävää tukea koskevien suuntaviivojen 22 kohdassa⁴ esitetään **kolme kumulatiivista edellytystä, joiden on täytyttävä, jotta konserniin kuuluvalle yhtiölle myönnettyä pelastamistukea voidaan pitää sisämarkkinoille soveltuvana** SEUT 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla. Tämän kohdan mukaisesti komission on tutkittava ensinnäkin, **kuuluuko**

¹ Tämän määräyksen mukaan tukea tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehityksen edistämiseen, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla, voidaan pitää sisämarkkinoille soveltuvana.

² EUVL 2014, C 249, s. 1.

³ Valtiontuesta SA.57369 (2020/N) – Covid-19 – Portugali – TAP:lle myönnetty tuki – 10.6.2020 annettu komission päätös C(2020) 3989 final (EUVL 2020, C 228, s. 1; riidanalainen päätös).

⁴ Vaikeuksissa oleville yrityksille myönnettäviä tukia koskevien suuntaviivojen 22 kohdan mukaan ”yhtymään kuuluva tai yhtymän haltuun joutuva yritys voi saada tukea näiden suuntaviivojen nojalla vain silloin, kun voidaan osoittaa, että yrityksen vaikeudet kohdistuvat ainoastaan tähän yritykseen eikä niiden aiheuttajana ole sattumanvarainen kustannustenjako yhtymän sisällä ja että nämä vaikeudet ovat niin vakavia, ettei yhtymä pysty selviytymään niistä itse”.

tuensaja konserniin, toiseksi, kohdistuvatko tuensajan vaikeudet ainoastaan tähän yritykseen eikä niiden aiheuttajana ole sattumanvarainen kustannustenjako konsernin sisällä, ja kolmanneksi, ovatko nämä vaikeudet niin vakavia, ettei konserni pysty selviytymään niistä itse. Näillä edellytyksillä pyritään estämään se, että konserni toimii niin, että valtio joutuu vastaamaan yhden sen muodostavan yrityksen pelastamistoimen kustannuksista, kun kyseinen yritys on vaikeuksissa ja kun konserni on itse aiheuttanut nämä vaikeudet tai kun sillä on keinot selviytyä niistä.

Näiden täsmennysten osalta unionin yleinen tuomioistuin toteaa, että **komissio ei ole riidanalaisessa päätöksessä todennut eikä täsmentänyt, kuuluiko tuensaja** edellä mainittujen suuntaviivojen 22 kohdassa tarkoitettuun **konserniin**. Komissio ei ole tehnyt tältä osin mitään analyysiä eikä täsmentänyt kyseisen tuensajan ja sen osakkeenomistajina olevien yhtiöiden välistä suhdetta.⁵

Lisäksi siinä tapauksessa, että tuensaja kuului vaikeuksissa oleville yrityksille myönnettäviä tukia koskevien suuntaviivojen 22 kohdassa tarkoitettuun konserniin osakkeenomistajina olevien yhtiöiden kanssa, unionin yleinen tuomioistuin toteaa, että **komissio ei ole millään tavalla perustellut väitteitään, joiden mukaan yhtäältä tuensajan vaikeudet kohdistuivat ainoastaan tähän tuensajaan eikä niiden aiheuttajana ollut sattumanvarainen kustannustenjako sen osakkeenomistajien tai muiden tytäryhtiöiden hyväksi ja toisaalta kyseiset vaikeudet olivat niin vakavia, etteivät sen enemmistöosakkaat tai muut osakkeenomistajat pystyneet selviytymään niistä. Komissio on näet tyytynyt selostamaan tuensajan taloudellista tilannetta ja covid-19-pandemian aiheuttamia vaikeuksia.**

Kun otetaan huomioon nämä riidanalaisen päätöksen perusteluissa olevat puutteet, unionin yleinen tuomioistuin ei voi tarkistaa sitä, täytyivätkö vaikeuksissa oleville yrityksille myönnettäviä tukia koskevien suuntaviivojen 22 kohdassa asetetut edellytykset nyt käsiteltävässä asiassa, eikä sitä, saattoiko komissio todeta, ettei kyseisen tuen sisämarkkinoille soveltuvuuden arvioinnissa ollut vakavia vaikeuksia, ja oliko sillä oikeus olla aloittamatta SEUT 108 artiklan 2 kohdassa määrättyä muodollista tutkintamenettelyä.

Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että **komissio ei ole perustellut riidanalaista päätöstä oikeudellisesti riittävällä tavalla ja että tämä perustelujen puutteellisuus aiheuttaa sen kumoamisen.**

Unionin yleinen tuomioistuin katsoo SEUT 264 artiklan toista kohtaa soveltaessaan, että **on olemassa oikeusvarmuuteen liittyviä pakottavia syitä, jotka oikeuttavat riidanalaisen päätöksen kumoamisen vaikutusten rajoittamisen ajallisesti.** Se toteaa ensinnäkin, että **kyseessä olevan tukitoimenpiteen soveltaminen on osa yhä meneillään olevaa menettelyä, joka koostuu useista peräkkäisistä vaiheista,**⁶ ja toiseksi, että **kyseessä olevassa tukitoimenpiteessä määrättyjen rahamäärien saamisen riitauttamisella tässä vaiheessa olisi erityisen haitallisia seurauksia Portugalin talouteen ja lentoliikenteeseen taloudellisessa ja sosiaalisessa asiayhteydessä, jolle jo on ominaista covid-19-pandemian aiheuttama vakava häiriö taloudelle. Tässä tilanteessa unionin yleinen tuomioistuin päättää lykätä riidanalaisen päätöksen kumoamisen vaikutuksia siihen asti, kunnes komissio tekee uuden päätöksen.** Tältä osin unionin yleinen tuomioistuin täsmentää kuitenkin, että jos komissio päättää tehdä tämän uuden päätöksen aloittamatta SEUT 108 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua muodollista tutkintamenettelyä, kumoamisen vaikutuksia lykätään enintään kahden kuukauden pituisen ajanjakson ajaksi tämän tuomion julistamisesta lähtien. Jos komissio sitä vastoin päättää aloittaa muodollisen tutkintamenettelyn, mainittuja vaikutuksia lykätään vielä kohtuullisen pituisen ylimääräisen ajanjakson ajaksi.

⁵ Riidanalaisen päätöksen antamishetkellä puolet tuensajan osakkeista omisti Participações Públicas SGPS SA, joka hallinnoi Portugalin valtion omistussuosuuksia. Atlantic Gateway SGPS Lda omisti 45 prosenttia tuensajan osakkeista, ja 5 prosenttia osakkeista oli muiden osakkeenomistajien omistuksessa.

⁶ Unionin yleinen tuomioistuin toteaa tässä yhteydessä, että kyseessä oleva toimenpide myönnettiin alun perin kuuden kuukauden ajanjaksolle, joka on jo kulunut ja jonka jälkeen Portugalin oli toimitettava komissiolle vaikeuksissa oleville yrityksille myönnettäviä tukia koskevien suuntaviivojen 55 kohdan d alakohdan mukaisesti joko todisteet siitä, että laina on maksettu kokonaisuudessaan takaisin, taikka rakenneuudistussuunnitelma tai selvitystilasuunnitelma.

HUOMAUTUS: Unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisusta voidaan oikeuskysymysten osalta valittaa unionin tuomioistuimeen kahden kuukauden ja kymmenen päivän määräajassa ratkaisun tiedoksiantamisesta.

HUOMAUTUS: Kumoamiskanteella pyritään tiettyjen sellaisten unionin toimielinten toimien kumoamiseen, jotka ovat unionin oikeuden vastaisia. Jäsenvaltiot, unionin toimielimet ja yksityiset tahot voivat tietyillä edellytyksillä nostaa kumoamiskanteen unionin tuomioistuimessa tai unionin yleisessä tuomioistuimessa. Jos kanne on perusteltu, toimi kumotaan. Kyseessä olevan toimielimen on täytettävä asianomaisen toimen kumoamisesta mahdollisesti syntynyt oikeudellinen tyhjiö.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido unionin yleistä tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti](#) julkaistaan Curia-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127.

Kuvia tuomion julistamisesta on saatavilla sivustolla "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106